

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scipio Claromontius De Ratione Status

Chiaramonti, Scipione

[S.l.], 1679

De simulationibus, & fucis Democratiae. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10064

strat : qui vacantes cultura agrorum , singulis annis semel solum conveniunt, prima Dominica mensis Maji, populariter : hoc est capita domuum singularum generatim, tumque eligunt Ammanum, qui caput est, aliosque ministros officiales publicos, quindecim numero, qui ipsorum civitates regunt magna autoritate, & in illo officio manent toto triennio. Verum quidem est, quod singulis annis unus defungatur suo munere, quare quoque singulis annis concilium popolare habetur, quod ulterius publicis rebus non se immiscet. Quare infra concludam, remp. Helvetiorum Aristocraticam esse, ex Aristocratiis usu talibus, minimum ex Rerump. genere in specie ita dictarum, haudquaquam Democraticam esse.

De simulationibus & fucis Democraticæ.

Cap. XI.

Praetextum communem omnium rerumpubl. popularium jam dictum est esse libertatem omnibus æquam, & civitatis adscriptionem : quod cum æque liberi sint singuli, civesque, æque quoque participare debeant administrationem Reip. Quod fundamentum non esse firmum, & oriri ex particulari meriti æqualitate, & à Scholis secundum quid dicta, collata cum universali æqualitate præmiorum Arist. demonstrat.

Nihilominus si fundamentum juvabitur à longo usu, magnam recipit autoritatem : enimvero, ut alibi dixi, animus noster commovetur ad credendum, facile illud esse verum, quod exemplum vetus, diuturnumque persuadet, & cui publica autoritas fidem indubitata conciliare continuat : ideoque crescit semper reverentia erga principatum sub quo vivitur, ut sane superius dictum est. Quare qui diu vixit in statu populari, populum reverenter magis habet, & quod inde sequitur sensa mentis consiliaque ipsius, quam principio cum populo subjiceretur. Alius prætextus est,
Populum

populum unitum idoneum esse magis ad imperandum, quam docti & prudentes seorsim sumpti, enimvero licet quilibet prudens, & eruditus plus videat quovis ex populo, & rudi litterarum seorsim capto; at tamen collectis partibus variæ sententiæ, quæ in singulis ipsis sunt, majoris scientiæ cumulum efficiunt, quam quæcunque tandem futura sit sapientia unius, aut paucorum doctissimorum prudentissimorumque hominum. Quod argumentum adductum fuit, licet per modum dubitandi, in gratiam populi ab Aristotele lib. 3, pol. cap. 7. his verbis. *Quod autem dictum est, oportere potius, ut multitudo summam potestatem habeat, quam optimi viri, pauci tamen: videretur solvi. & quandam habere dubitationem: fortasse autem & veritatem. Multos namq; quorum unusquisque minime studiosus vir est, tamen contingit, cum coierint, esse meliores illis: non tamen ut singuli, verum ut simul universi. Non aliter atq; cæna collata studio plurium suaviores sunt illis, quam unius sumptu structa fuerint. Cum enim multi sint, unumquemq; eorum usu venit habere in se particulam virtutis, & prudentiæ, & fieri, postquam convenerunt in unum locum, tanquam unum hominem numero, qui habeat multos pedes & multas manus, multos iidem sensus. Eodem pacto & circa mores & consilium. Quapropter existimant melius multi & opera musica & poetarum: alii enim aliam quandam partem, cuncti autem cuncta.* Argumentum hoc à majestate Imperii maxime autoritate comprobati, magnam justitiæ speciem in eodem imperio præ se ferre potest. Tertius prætextus est ex natura populi, quod scilicet propendeat in Democratiam, quo usus est ad persuadendam reformationem Florentinæ reip. in statum popularem, quam animo volebat, Paulus Antonius Soderinus his verbis: *Quoniam desiderium libertatis in hac civitate antiquum est, ac pene cum ipsis civibus natum: sintq; civium nostrorum rationes ad equalitatem, popularis reip. fundamentum maxime necessarium, accommodatæ: multitudinis imperium omnibus reliquis a nobis anteponendum esse, facile demonstrari posset.* Guicciard. lib. 2 hist. Quale fundamentum, quando affertur ad instituendam aut confirmandam

dam Democratiam, hoc est popularem remp. pravam, falsum est, & apparens tantum: quare simulatio est, propterea quod populi propensi ad libertatem, ducendi sunt ad popularem Remp. bonam, minime ad pravam. Attamen ob viciniam æquivocationis plurimum fictæ continet speciei. Alia simulatio est, ut se tueantur adversus injurias divitum & nobilium, propter quas plebs Florentina primores, ut illi vocabant nobiles, ab imperio exclusit. Et post fugatum Ducem Athenarum, cum à quatuordecim Viris, ad id electis, honores publici communicarentur, iterum nobilibus, plebs insurrexit, neque voluit ob metum injuriarum, qua a nobilibus, si per publicos magistratus potentes fierent, affici possent: Ita justitiæ prætextus fuit, propulsio injuriarum, quæ ipsi fieri possent, & quas metuebant. Hæc erant plebis argumenta à Leonardo Aretino expressa lib. 7. *Parum acceptæ fuit tum populo hæc imperii participatio, multumq; imposterum metuebat, quoniam ipsis videbatur, cives nobiles capita magnarum familiarium, quos omni publica potestate destitutos veriti erant, si illis Magistratus adhuc adderetur, haud ferendos futuros, ipsosque se ab injuriis non abstinere posse.* Ut ita prætextus tum fuit metus injuriarum. Prætextus satis manifestæ iniquitatis: tanto magis, quod remedio essent judicia popularia, more antiquorum Romanorum, qui magistratus erat Tribunis similis plebi concessa, & ita non habuissent in sinu potentes inimicos, a quibus perpetuo ipsis fuisset metuendum.

Prætextus propulsationis injuriarum non suspectatarum, sed re ipsa illatarum, & quæ continuo inferuntur, justior est, in deprimenda parte injuriam referente. Quare ut prætextui suspectatarum solum robur addatur, opus est colorare suspicionem re evidenti, & quod futurum est, quasi jam impendat, & simul remedia adumbrare civilia, quæ potuissent adhiberi, hac vicissitudine, quasi nemo ab ipsis futurus esset tutus aut liber. Alius prætextus est in nonnullis Democratiis illam venditare ut Remp. hoc est statum popularem bonum. Quod in specie prima perfactu est facile, quoniam solummodo discrimen finis illas intercedit, hoc est, an in commodum publicum, an privatorum administratur: quod enim superest, populum, qui præfinitum censum habet, potestatem habere eligendi Magistratus, ipsosque eligi pro ipsorum merito, id illi cum Rep. commune est.

Imo

Imo dicam ulterius, quod Resp. Helvetiorum, ut descripta est a Leandro Mutio, est Optimatum resp. (intelligendo ex Aristocratiis quæ in usu hodie sunt) nam de Rep. vergit ad statum paucorum, quæ tertia est species Aristocratia, quæ in usu sunt, secundum Aristot. loco citato. 4. polit. cap. 7. Resp. Helvetiorum, in quolibet tribu seorsim loquendo, jam dictum est, quod in popularibus comitiis, qui semel singulis habentur annis, eligant Ammanum, qui caput est reip. ejusdemque vicarium, qui secundus est ordine, octo consiliarios, quæstorem, & quatuor deputatos, qui in universum quindecim sunt, qui regunt statum tam belli, quam pacis tempore, mittuntque Rectores ad Castella, terrasque suæ tribui subjectas. Ad res civiles dijudicandas eligunt decem omnino, homines minoris existimationis, quam dicti quindecim, qui jus dicunt, fit verò provocatio ad illos quindecim: & pro hypothese habetur, quod in ipsa electione respiciat populus ad meritum, & an pares sint muneri ad quod eliguntur. Jam electio est ex statu Optimatum, & pariter quod virtus spectetur, ut quoque triennalis diuturnitas imperii, & exiguus numerus quindecim virorum, vel 25. cum iudiciis civilibus ex Oligarchia est, minimum quod ipsi cum Aristocratiâ commune est. Ceterum secunda, & tertia species Democratia etiam venditari posset bona, si plebs in morem Helvetiorum contenta foret auctoritate eligendi magistratus, condendi & mutandi leges: de cetero eligeret magistratus ex merito, foret resp. & si persisteret in numero exiguo, & perpetuaret illos, qui Remp. administrarent, neque plebs ulterius se illi immisceret, foret Optimatum: virtutem enim & populum misceret. Quarta dehinc species non nisi per vim posset persuadari, quod alterius sortis sit, quam Democratica, & præcipue si nobiles ab illa fuerint exclusi, ut apud Florentinos. Qua de re dixi superius, jamq. repeto, afferoq. ejus rei gratia locum Leonardi Aretini. lib. 7. histor. Disserens itaq. de electis a pleno cœtu ad Remp. corrigendam, pulso Duce Athenarum, ita scribit: *Vetus illud retentum, ut Priores summi magistratus nomen in civitate foret: Illud autem novum & maximi in rep. momenti, quod contra superioris temporis exempla nobilitatem ad hunc ipsum, ceterosq. reip. Magistratus recipiendam esse statuerunt. Causa fere hujus consilii dua potissimum ferebantur. Una concordia civilis respectus. Ha demum enim quietis pacatisq. civium animis, tranquilla*

filam fore Remp. credidere, nulla in ea pars honore exclusa presentem civitatis statum odisse per suam injuriam cogeretur. Quæ verba confirmant, quod ante tempora Ducis Athenarum nobilitas esset exclusa ab administratione reip., ut postea quoque secutum est, cum plebs retractabat participationem secum parem regiminis a deputatis ad correctionem reip. constitutis nobilibus concessam: licet moderatoribus istis data fuisset plena potestas. Administratio dehinc ejusdem ultimæ speciei, eand. cum Tyrannica habet conditionem: ut in multis locis Aristor. dicit, & lib. 6. polit. cap. 4. sub finem ita scribit. *Amplius cuncta machinationes Tyrannica videntur esse democratica. Quemadmodum licentia servorum, (qua quadamtenus potest esse vitilis) & feminarum, & puerorum. Et sinere, ut vivat unusquisq. ut vult. Multi enim erunt, qui hujuscemodi reip. statum amabunt. Cum jucundius sit multis vivere solutè, quam temperanter.* Ex quibus verbis colligitur quoque, quod cæteras artes Tyrannorum imitetur eadem pessima Democratia: veluti Præceres deprimere, & potentes, non solum per Ostracismum, sed direptione ipsorum facultatum: quod in motu minutæ plebis Florentiæ ipsa animo intendit, quæ de re Aretinus lib. 9 dicit: *Nonnulli id moliebantur, ut facultates opulentium in prædam darent.* Et in motu totius populi erga nobiles, post exactum Ducem Athenarum, diripuerunt actutum bona plurimorum opulentorum. Horum & similibus factorum velamina ead. sunt, quæ tyrannica: quare quærantur superius ex capite quarto. Majori pœna afficere nobilem, quam plebejum, quod ejusmodi Democratia facit in nonnullis casibus, ei rei is prætextus est, cujus in sua oratione meminit Janus Labellus, Lib. 4. hist. Aret. & ego quoque superius locum citavi. Inter alia hæc fuere ipsius verba. *Sed illud imprimis necessarium puto, ut delictorum pœna contra potentiores augeantur. Ut enim, si quis gigantem ac pusillum hominem ligare velit, non eodem (credo) uteretur vinculo: sed gigantem quidem non nisi catenis, aut rudentibus, alterum vero chorda vel loro putaret compscendum.* Hic itaque prætextus est irrogandi pœnas graviores (attamen contra meritum, resque superius traditas, ubi de pœnis differuimus,) ob idem delictum nobilibus, quam plebeis. Reliqua pertinentia ad falsâ hæcce

hæcce tegumenta & velamina, sino ut capiantur ex simulationibus tyrannicis & Oligarchicis, ut tamen ita formentur, ut convenient Democratia. Superfunt prætextus, qui magnam in partem justis sunt, ut dixi in Oligarchis dari; qui summam huc redeunt, ut species pravi regiminis (loquitur modo de Democratico) ad meliorem speciem ejusd. Democratia reducatur. Exempli gratia, quarta species ad tertiam: at longe melius erit, si ad primam. Quæ reductio remedium justum erit, quousque redditur status melior, aut pravi plurimum ab eod. tollitur, quod in ipso erat. Erit vero simulatio in hoc, quod se venditare vult resp. illa pro non Democratica, sed pro Rep. in specie ita dicta, aut una Aristocratiarum, quæ hodie dantur. Cujus persuasionis fundamentum est, quod in Oligarchia diximus, videl. comparatio inter Remp. pejorem, quæ mutatur, & minus pravam, in quam transit. Cujus comparationis vim exposui eod. loco. Tantumque sufficiat dixisse de justo apparente, quo se obvelat iniquitas rerum pravarum, quantum ad formam, & administrationem formæ præsentis. Progredior ad bina reliqua capita de distributione & jurisdictione commutativa.

De distributione ejusq; fuce.

Cap. XII.

DE Distributione fucata non occurrit, ut aliud dicatur: enim vero cum dependeat a forma Reip. & illius administratione, quam jam tradidi in dissertatione de prætextibus & velaminibus formarum injustarum v. g. Tyrannicæ, Oligarchicæ, & Democraticæ, earumque administratione. Quare illuc redeundum erit, cum non conveniat repetere res easd. paulo ante dictas, quæ possunt, imo debent manere infixæ memoriæ lectorum.